

Klimovský, Daniel: Základy verejnej správy. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 270 s. ISBN 978-80-7097-713-2**Jozef Ružarovský****Abstract**

Der Autor rezensiert das Skriptum von Daniel Klimovský „Grundzüge in die öffentliche Verwaltung“. Das Buch ist nicht nur für Studenten der Public Administration bestimmt, sondern auch für Studierenden verwandter Fachdisziplinen.

Keywords: Book Review, Public Administration,

Učebný text *Základy verejnej správy* predstavuje primárne študijnú pomôcku určenú študentom nižších ročníkov verejnej správy, ale vzhľadom na viacdimeziálne poňatie spracovania uvedenej problematiky a existenciu väzieb s potrebami administratívnej praxe môže poslúžiť aj pre potreby vyučovania príbuzných študijných odborov a zvýšenia odbornej kvalifikácie profesionálneho úradníckeho aparátu.

Autor v súlade s názvom práce vymedzil ako svoj hlavný cieľ upriamenie pozornosti čitateľov na niekoľko fundamentálnych oblastí a charakteristík problematiky verejnej správy, ktoré by malo viesť k prehĺbeniu záujmu o podrobnejšie štúdium jednotlivých tematických okruhov.

Text práce je rozdelený do deviatich kapitol, pričom prvé dve sa venujú otázkam súvisiacim so štúdiom verejnej správy a vzťahom verejnej správy k vedeckému poznávaniu, ďalšie tri klasicky vymedzeným dichotómiám tvoriacim súčasť všeobecnej teórie verejnej správy (verejné – súkromné, štát – spoločnosť, politika – administratíva) a nasledujúce štyri jednotlivým dimenziám verejnej správy – normatívnej, manažérskej, organizačnej a etickej. Integrálnou súčasťou práce je aj príloha, ktorá poskytuje prehľad súčasného systému verejnej správy.

Prvé dve kapitoly predstavujú vhodný úvod do štúdia verejnej správy, pretože ponúkajú komplexný pohľad na pojem verejná správa a jeho viacvýznamovosť, ako aj zložitý proces inštitucionalizácie študijného odboru verejná správa, princípy vedeckého poznávania verejnej správy a jednotlivé prístupy k nemu a to aj v historickej perspektíve. Text sa

vyznačuje logickou ucelenosťou a čitateľ tak má možnosť plynulo porozumieť konkrétnym východiskám štúdia verejnej správy. Autor funkčne využíva komparatívny prístup k reflexii vedeckého skúmania verejnej správy, čím potencionálni záujemcovia o danú problematiku môžu získať podnetnú inšpiráciu. Prínosom je aj opustenie tradičného eurocentrického pohľadu na najstaršie vývojové etapy formovania štátnej administratívy.

Klasické dichotómie (verejné a súkromné, štát a spoločnosť, politika a administratíva) sú obsahovou náplňou 3., 4. a 5. kapitoly textu a zakotvujú všeobecný teoretický základ štúdia verejnej správy v jeho multidimenzionálnom a interdisciplinárnom rámci. Ako už autor v 1. kapitole zdôraznil, štúdium verejnej správy ako samostatného študijného odboru bolo výsledkom dlhodobého nejednoznačného vývoja, ktorý až v pomerne neskorom čase vyústil do jeho všeobecne akceptovaného konštituovania. Vyplýva to zo skutočnosti, že jednotlivé aspekty verejnej správy sú predmetom štúdia tradičnejších vedeckých disciplín, ktoré z hľadiska svojho partikulárneho záujmu reflektujú spätosť administratívneho riadenia chodu štátu, prípadne jeho samosprávnych jednotiek s viacerými faktormi ovplyvňujúcimi jeho výsledný charakter.

V rámci vymedzenia hlavných aspektov uvedených dichotómií sa tak autor dostáva na pole skúmania ekonómie, sociológie a politológie, čo je pri prezentácii základných súvislostí medzi verejným a súkromným, štátom a spoločnosťou, politikou a administratívou úloha nesmierne obtiažna. Výsledná podoba textu je napokon výbornou pomôckou pre získanie orientácie v akcentovaných otázkach a umožňuje tak chápať teoretické súvislosti štúdia verejnej správy.

Je pochopiteľné, že autor nemohol vzhľadom na obmedzenú funkciu daných kapitol v texte a široký okruh problémov v nich zahrnutých dospieť ku komplexnejšiemu pohľadu na širšie aspekty tém, ktoré sú ústredným predmetom ekonomického, sociologického a politologického štúdia. Mnohé okruhy otázok sú z toho dôvodu spracované tézovito bez možnosti čitateľa porozumieť hlbším súvislostiam. Tento nedostatok je dostatočne kompenzovaný odkazmi na veľké množstvo literatúry, ktorá pre vážnejšieho záujemcu predstavuje príležitosť rozšíriť predmet svojho študijného záujmu. Teoretický rámec štúdia verejnej správy prezentovaný v základnej študijnej pomôcke by pravdepodobne bolo vhodné vymedziť užšie, pretože väzby mnohých sledovaných okruhov problémov typických pre štúdium príbuzných vedeckých disciplín k verejnej správe sú len vágne, a tak neostáva priestor na ich vnímanie v širšom kontexte.

Kapitoly venované kľúčovým dimenziám verejnej správy, ktoré tvoria ťažisko druhej polovice textu, predstavujú výborný prehľad základných aspektov špecializovaného štúdia verejnej správy. Formulácia primárnych východísk i špecifických stránok problematiky je na vysokej odbornej úrovni a zároveň spôsobilá zaujať čitateľa, ktorý je konfrontovaný s prístupnou formou vysvetlenia multidimenzionálneho charakteru verejnej správy.

V 6. kapitole sa autor sústreďuje na juridický prístup k štúdiu verejnej správy, keď vymedzuje jej normatívnu dimenziu, ktorá je napriek všeobecne zdôrazňovanému širšiemu pohľadu na administratívu stále jej kľúčovou dimenziou. Sám autor správne právo charakterizuje ako základ verejnej správy. V úvode kapitoly sa venuje základným právnoteoretickým otázkam, ktoré majú nutne limitovaný charakter. Po akcentácii bezprostrednej vzájomnej podmienenosti verejnej správy a práva nasleduje všeobecné teoretické zakotvenie správneho práva ako súčasť verejného práva, na čo nadväzujú jednotlivé tematické okruhy tvoriace štandardnú súčasť všeobecnej časti správneho práva hmotného, pričom nechýba ani dôraz na súvislosť normatívnej dimenzie verejnej správy s integračnými procesmi.

Manažérsko – organizačný pohľad na realizáciu funkcií verejnej správy predstavujú 7. a 8. kapitola. Autor odhaľuje súvislosti medzi manažmentom a administratívou a predstavuje aktuálne manažérske koncepcie uplatňované v systéme verejnej správy, pričom sa venuje aj jednotlivým manažérskym funkciám a rôznym prístupom k nim, a tak poskytuje ucelenú predstavu o tom, aký význam v modernej verejnej správe má plánovanie, riadenie, zamestnávanie, koordinovanie, hodnotenie, informovanie a rozpočtovanie.

Na manažérske aspekty verejnej správy nadväzuje pohľad na verejnú správu ako organizovaný systém, ktorý nie je vnímaný zúžene ako súhrn organizácií pôsobiacich v rámci tohto systému, ale aj ako nositeľ charakteristických črt organizačných prvkov a mechanizmov. V danom kontexte je veľmi prínosné zdôraznenie významu administratívnej decentralizácie.

Je potrebné oceniť, že primeraný dôraz je v práci venovaný aj etickej dimenzii verejnej správy, ktorá je výborne spracovaná v 9. kapitole. Autor totiž v nadväznosti na teoretické aspekty etiky ako filozofickej disciplíny vrátane jej normatívneho systému sústreďuje pozornosť na aktuálne problémy etického charakteru vo verejnej správe, ktoré sú v súčasnosti žiaľ jednou z najväčších brzd jej efektívneho fungovania. Problémy ako korupcia, klientelizmus, nepotizmus, konflikt záujmov, predsudky, intolerancia, prípadne šikanovanie na pracovisku sú predstavené ako nezlučiteľné s princípom demokratického

charakteru modernej verejnej správy, pričom nie sú odhaľované len ich príčiny, rozšírenosť a dôsledky, ale sú akcentované aj možné a nevyhnutné prostriedky na ich elimináciu.

Súčasťou práce okrem deviatich kapitol je aj príloha venovaná systému verejnej správy a jeho podobe v Slovenskej republike k 30. júnu 2008. Z označenia príloha nevyplýva, že by jej funkcia v texte bola okrajová. Naopak, svojím rozsahom 40 strán, komplexnosťou spracovania, vhodným teoretickým a právnym zakotvením a nesporným významom pre pochopenie základov verejnej správy predstavuje dôležitú súčasť práce, ktorá má ambíciu byť základnou učebnou pomôckou pre študentov študijného odboru verejná správa.

Učebný text *Základy verejnej správy* je vynikajúcou študijnou pomôckou, ktorú budú určite využívať nielen študenti verejnej správy, ale aj príbuzných vedných odborov, minimálne politológie. Je totiž prehľadne a logicky koncipovaný a jeho štruktúra vyhovuje zámeru stať sa podnetným úvodom do náročného štúdia jednotlivých aspektov fungovania verejnej správy. Štylisticky je spracovaný na vysokej odbornej úrovni a pri jeho čítaní takmer nemožno postrehnúť, že rukopis neprešiel redakčnou ani jazykovou úpravou. Autor pracuje s množstvom literatúry, čo sa pozitívne odzrkadľuje v texte, ktorý čitateľovi umožňuje zorientovať sa v rôznych pohľadoch na jednotlivé tematické okruhy. Možno si len želať, aby sa práca stala aj súčasťou odbornej prípravy nášho profesionálneho úradníckeho aparátu, ktorého kvalifikácia má v mnohých prípadoch značné rezervy.